



MASARYKOVA UNIVERZITA

Digitální technologie očima evropských dětí a jejich rodičů

prof. PhDr. David Šmahel, Ph.D.
Mgr. Martina Černíková
Mgr. Věra Kontríková

S čím se děti mohou setkat online

Obtěžování, kyberšikana

-  útočné komentáře a zprávy
-  generování a/nebo zveřejňování zesměšňujícího nebo znevažujícího obsahu (obrázky, videa, stránky)
-  požadavky na sexuálně zaměřenou komunikaci
-  vyčlenění z online skupin

Kontakt s cizími lidmi

-  žádosti o kontakt („přátelství“)
-  žádosti o osobní informace

S čím se děti mohou setkat online

➤ Narušení soukromí

➤ Hacknutí a/nebo zneužití účtu nebo profilu

- Jiná osoba získá přístup k účtu dítěte, zjistí z něj osobní informace, případně jménem dítěte zasílá zprávy a píše komentáře.
- Tvorba **falešného profilu** vydávajícího se za daného člověka, za účelem poškodit jeho pověst.
- Šíření nebo zveřejňování **osobního obsahu** bez svolení (např. erotických fotografií)
- **Označování** (tagování) na znevažujících obrázcích bez souhlasu

Kde se mohou problematické situace dít

- Sociální sítě (Facebook, Ask.fm)
- Online hry
- Internetové aplikace (Skype)



Proč se děti vystavují rizikům?

*„Dřív všichni sdíleli na Facebooku obrázky a videa.
Teď tam jsou odkazy na Ask.fm. A taky mi posílali zprávy,
ať se jich zeptám na něco na Asku.
Tak jsem si taky založila účet.“ dívka, 15*

➤ Sociální tlaky

➤ počet „přátel“ = popularita

➤ Zvědavost

➤ Zisk nových přátel, sdílení zájmů, kompenzace stydlivosti

➤ Sebedůvěra

Proč děti zveřejňují osobní informace?

„Kamarádka má moje heslo k Facebooku a já znám její, ale ona by tam nic neudělala, jí věřím. Já jsem se jenom jednou podívala, co si psala s jednou holkou, zajímalo mě to...” dívka, 12

- Sdělování hesel jako **vyjádření důvěry** mezi přáteli
- Sexting jako **experimentování** v rámci procesu utváření identity
- **Chtějí** sdělit osobní informace svým blízkým
- **Nejsou si jisté**, co je a co není v pořádku sdílet online

Proč se děti nechrání před riziky?

*„Tomu se nedá úplně zabránit,
kdykoliv ti může někdo napsat.“
chlapec, 13*

- Vnímaná **neefektivita** preventivních opatření
- **Přivykání** nebezpečí
- Nebezpečí se jich **netýká**

Proč děti nic nepodnikají, když jsou vystaveny riziku?

„Na Facebooku se mi objevilo, že se na můj profil přihlašoval někdo z Madridu a jestli jsem to byla já. Jsem v Madridu vůbec nebyla! A jindy zas byly otevřené upozornění... To je bezmoc, když cizí lidé můžou používat můj účet.“ dívka, 15

➤ Vnímaná bezmoc

➤ Snaha o řešení by mohla **prohloubit potíže**

➤ Pokud jim ubližují jejich **přátelé a známí**, je těžší situaci řešit

Proč se děti neobrací na dospělé?

*„Rodiče by mi nevěřili, že jsem se na tu
(nevhodnou) stránku dostal náhodou.
Začali by se vyptávat, proč tam chodím.“
chlapec, 13*

- **Obavy z reakce** dospělých
- **Stud**, pokud je přítomno i sexuální téma
- Obrácení se na instituce (škola, tísňová linka, policie) je vnímáno jako **nejzazší možnost**

Proč se dětem nedostává podpory od vrstevníků?

*„To je chyba té holky, že mu poslala nahé fotky.
Neměla mu je vůbec dávat.“ chlapec, 15*

- **Obviňování oběti**
- **Oběť se jen snaží získat pozornost**

Doporučení

- Učit děti **digitálním dovednostem**
- Bránit **normalizaci agresivního chování**
- Budovat vzájemný **respekt a důvěru**, podporovat **empatii**
- Uznat **vlastních zkušeností** dětí
- Ukázat dětem i zdroje a počátky problematických případů a **propojit to s jejich zkušenostmi**





MASARYKOVA UNIVERZITA

Děkuji za pozornost

